ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 29ης Απριλίου 2004 *

Στην υπόθεση C-359/01 P,

British Sugar plc, με έδρα το Peterborough (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους T. Sharpe, QC, και D. Jowell, barrister, καθώς και τον A. Nourry, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 12 Ιουλίου 2001 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τέταρτο τμήμα) στις υποθέσεις T-202/98, T-204/98 και T-207/98, Tate & Lyle κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-2035), και με την οποία ζητεί την εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι οι:

Tate & Lyle plc, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

Napier Brown & Co. Ltd, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

προσφεύγουσες πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον K. Wiedner, επικουρούμενο από τον N. Khan, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, C. W. A. Timmermans και S. von Bahr (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl,
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουλίου 2003, κατά τη διάρκεια της οποίας η British Sugar plc εκπροσωπήθηκε από τον T. Sharpe και την K. Fisher, solicitor, και η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τους K. Wiedner και N. Khan,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 21ης Οκτωβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστήριου στις 21 Σεπτεμβρίου 2001, η British Sugar plc (στο εξής: British Sugar) άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο στις υποθέσεις Τ-202/98, Τ-204/98 και Τ-207/98, Tate & Lyle κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-2035, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή με σκοπό την ακύρωση της αποφάσεως 1999/210/ΕΚ της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, υπόθεση IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, υπόθεση IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, υπόθεση IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (ΕΕ 1999, L 76, σ. 1, στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

2 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στο σημείο 1, με τίτλο «Βασικό ποσό», των κατευθυντηρίων γραμμών της για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), επισημαίνει:

«[...]

Α. Σοβαρότητα

Για να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς.

[...]»

Το ιστορικό της διαφοράς

3 Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το κοινοτικό καθεστώς της αγοράς ζάχαρης, η κατάσταση της αγοράς αυτής στη Μεγάλη Βρετανία και τα άλλα κρίσιμα για τη διαφορά πραγματικά περιστατικά περιγράφονται ως εξής:

«1 Το κοινοτικό καθεστώς της αγοράς ζάχαρης σκοπεί την υποστήριξη και προστασία της παραγωγής ζάχαρης στην Κοινότητα. Περιλαμβάνει μία κατώτατη τιμή στην οποία ο κοινοτικός παραγωγός θα μπορεί πάντα να πωλεί τη ζάχαρη στις δημόσιες αρχές και μία τιμή κατωφλίου στην οποία η ζάχαρη που δεν έχει υπαχθεί σε ποσοστώσεις μπορεί να εισάγεται από τις τρίτες χώρες.

2 Η στήριξη της κοινοτικής παραγωγής μέσω εγγυημένων τιμών περιορίζεται πάντως στις εθνικές ποσοστώσεις παραγωγής (ποσοστώσεις Α και Β) που χορηγούνται από το Συμβούλιο σε κάθε κράτος μέλος, το οποίο τις κατανέμει στη συνέχεια μεταξύ των παραγωγών του. Η ζάχαρη που εμπίπτει στην ποσόστωση Β υπόκειται, σε σχέση με τη ζάχαρη της ποσοστώσεως Α, σε εισφορά στην υψηλότερη παραγωγή. Η παραχθείσα πλέον των ποσοστώσεων Α και Β ζάχαρη αποκαλείται ζάχαρη Γ και δεν

μπορεί να πωληθεί εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εκτός αν αποθηκευτεί για δώδεκα μήνες. Στις εκτός Κοινότητας εξαγωγές χορηγούνται, εκτός της ζάχαρης Γ, επιστροφές κατά την εξαγωγή. Το γεγονός ότι η πώληση με επιστροφή είναι, συνήθως, ευνοϊκότερη από την πώληση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του συστήματος παρεμβάσεως επιτρέπει τη διάθεση των κοινοτικών πλεονασμάτων προς το εξωτερικό της Κοινότητας.

3 Η British Sugar είναι ο μόνος Βρετανός μεταποιητής ζάχαρης που παράγει ζάχαρη από ζαχαρότευτλα, στον οποίο χορηγήθηκε το σύνολο της ποσοστώσεως των βρετανικών ζαχαροτεύτλων ύψους 1 144 000 τόνων. Η Tate & Lyle αγοράζει ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο στις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), την οποία μεταποιεί στη συνέχεια.

4 Η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία έχει ολιγοπωλιακό χαρακτήρα. Λόγω του καθεστώτος ζάχαρης στην Κοινότητα, η Tate & Lyle έχει πάντως ένα διαρθρωτικό μειονέκτημα σε σχέση με την British Sugar και δεν αμφισβητείται ότι η British Sugar δεσπόζει στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας. Από κοινού, η British Sugar και η Tate & Lyle παράγουν όγκο ζάχαρης περίπου ίσο με τη συνολική ζήτηση ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία.

5 Ένα πρόσθετο στοιχείο που επηρεάζει τον ανταγωνισμό στην αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι η ύπαρξη εμπόρων ζάχαρης. Οι έμποροι ασκούν τη δραστηριότητά τους με δύο τρόπους, είτε για λογαριασμό τους, δηλαδή αγοράζοντας χύμα ζάχαρη από την British Sugar, την Tate & Lyle ή από εισαγωγείς και μεταπωλώντας την, είτε για λογαριασμό τρίτων, δηλαδή ως υπεύθυνοι της συνάψεως παραγγελιών, της τιμολογήσεως στους πελάτες επ' ονόματι του αντιπροσώπου και της εισπράξεως των οφειλών. Στην περίπτωση της εμπορικής δραστηριότητας για λογαριασμό τρίτου, οι διαπραγματεύσεις σε θέματα τιμής και

προϋποθέσεων παραδόσεως της ζάχαρης γίνονται απευθείας μεταξύ British Sugar ή Tate & Lyle και του τελικού πελάτη, μολονότι οι έμποροι γνωρίζουν σχεδόν πάντοτε τις συμφωνηθείσες τιμές.

[...]

6 Μεταξύ 1984 και 1986, η British Sugar επιδόθηκε σε πόλεμο τιμών που οδήγησε σε ασυνήθως χαμηλές τιμές στην αγορά της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης και της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης. Το 1986, η Napier Brown, που είναι έμπορος ζάχαρης, επανέλαβε την καταγγελία που είχε αρχικώς υποβάλει ενώπιον της Επιτροπής το 1980, καταγγέλλοντας το γεγονός ότι η British Sugar εκμεταλλεύτηκε καταχραστικώς τη δεσπόζουσα θέση της, κατά παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 82 ΕΚ).

7 Στις 8 Ιουλίου 1986, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην British Sugar καθώς και προσωρινά μέτρα με σκοπό να θέσει τέρμα στην παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης. Στις 5 Αυγούστου 1986, η British Sugar πρότεινε στην Επιτροπή την ανάληψη υποχρεώσεων ως προς τη μελλοντική συμπεριφορά της,την οποία η Επιτροπή δέχθηκε με έγγραφο της 7ης Αυγούστου 1986 (στο εξής: ανάληψη υποχρεώσεων).

8 Η κινηθείσα κατόπιν της καταγγελίας της Napier Brown διαδικασία έληξε με την απόφαση 88/518/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1988, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης (IV/30.178 — Napier Brown — British Sugar) (ΕΕ L 284, σ. 41), με την οποία η Επιτροπή διαπίστωνε ότι η British Sugar παρέβη το άρθρο 86 της Συνθήκης και της επέβαλε πρόστιμο.

9 Εν τω μεταξύ, στις 20 Ιουνίου 1986, συναντήθηκαν οι εκπρόσωποι της British Sugar και της Tate & Lyle και η British Sugar ανακοίνωσε το τέλος του πολέμου τιμών στις αγορές της βιομηχανικής ζάχαρης και της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο.

10 Μετά τη συνάντηση αυτή, μέχρι τις 13 Ιουνίου 1990 έγιναν, μεταξύ άλλων, δεκαοκτώ άλλες συναντήσεις αφορώσες τις τιμές της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης, στις οποίες μετείχαν επίσης οι εκπρόσωποι της Napier Brown και της James Budgett Sugars, κυρίων εμπόρων ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής: έμποροι). Κατά τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar παρείχε πληροφορίες σε όλους τους μετέχοντες σχετικά με τις μελλοντικές της τιμές. Κατά τη διάρκεια μιας από τις συναντήσεις αυτές, η British Sugar διένειμε επίσης στους άλλους μετέχοντες πίνακα των τιμών της για τη βιομηχανοποιημένη ζάχαρη σε σχέση με τους όγκους αγορών.

11 Εξάλλου, μέχρι τις 9 Μαΐου 1990, η Tate & Lyle και η British Sugar συναντήθηκαν οκτώ φορές για να συζητήσουν τις τιμές της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης. Η British Sugar διαβίβασε την κλίμακα τιμών της στην Tate & Lyle τρεις φορές, μία φορά πέντε ημέρες και μία φορά δύο ημέρες πριν από τη θέση τους σε επίσημη κυκλοφορία.

12 Στις 4 Μαΐου 1992, κατόπιν δύο εγγράφων που απηύθυνε η Tate & Lyle στο αγγλικό Office of Fair Trading, στις 16 Ιουλίου 1990 και 29 Αυγούστου 1990, αντίγραφα των οποίων απέστειλε στην Επιτροπή η Tate & Lyle, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία κατά των British Sugar, Tate & Lyle, Napier Brown, James Budgett Sugars και ορισμένων παραγωγών ζάχαρης στην ηπειρωτική Ευρώπη και τους απηύθυνε, στις 12 Ιουνίου 1992, ανακοίνωση αιτιάσεων περί παραβάσεως των άρθρων 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ) και 86 της Συνθήκης.

13 Στις 18 Αυγούστου 1995, η Επιτροπή απηύθυνε στις British Sugar, Tate & Lyle, James Budgett Sugars και Napier Brown δεύτερη ανακοίνωση αιτιάσεων, το περιεχόμενο της οποίας ήταν πιο περιορισμένο από την ανακοίνωση αιτιάσεων της 12ης Ιουνίου 1992 καθόσον αφορούσε μόνον την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

14 Στις 14 Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε την [επίδικη] απόφαση [...]. Με την απόφαση αυτή, που απηύθυνε στις British Sugar, Tate & Lyle, James Budgett Sugars και Napier Brown, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εταιρίες αυτές παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης και επέβαλε,

μεταξύ άλλων, με το άρθρο 3, πρόστιμο 39,6 εκατομμυρίων ECU στην British Sugar και 7 εκατομμυρίων ECU στην Tate & Lyle για την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, [της Συνθήκης] στις αγορές βιομηχανοποιημένης ζάχαρης και λιανικής πωλήσεως ζάχαρης και πρόστιμο 1,8 εκατομμυρίου ECU στη Napier Brown για την παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, [της Συνθήκης] στην αγορά της βιομηχανοποιημένης ζάχαρης.»

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

4 Η Tate & Lyle plc (στο εξής: Tate & Lyle), η British Sugar και η Napier Brown & Co. Ltd (στο εξής: Napier Brown) άσκησαν προσφυγές ενώπιον του Πρωτοδικείου στις 18 Δεκεμβρίου 1998 (Τ-202/98), στις 21 Δεκεμβρίου 1998 (Τ-204/98) και στις 23 Δεκεμβρίου 1998 (Τ-207/98), αντιστοίχως, με σκοπό την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Με διάταξη της 20ής Ιουλίου 2000, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να συνεκδικάσει τις τρεις υποθέσεις για τη διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και την έκδοση κοινής αποφάσεως.

5 Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκανε δεκτό τον πρώτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε η Tate & Lyle, στην υπόθεση Τ-202/98, μειώνοντας το ποσό του προστίμου σε 5,6 εκατομμύρια ευρώ.

6 Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο απέρριψε τους διάφορους λόγους ακυρώσεως που προέβαλαν η British Sugar και η Napier Brown, στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98. Οι λόγοι ακυρώσεως που προέβαλαν οι δύο αυτές προσφεύγουσες προς στήριξη του κυρίου ακυρωτικού τους αιτήματος της επίδικης αποφάσεως αντλούνταν, ο πρώτος, από πρόδηλη πραγματική και νομική πλάνη κατά τον καθορισμό αυτού που συνιστά συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική, ο δεύτερος, από το γεγονός ότι δεν υπήρχε αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα των επιδίκων συναντήσεων και, ο τρίτος, από εσφαλμένη εκτίμηση των επιπτώσεων των επιδίκων συναντήσεων στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Οι λόγοι που προβλήθηκαν προς στήριξη του επικουρικού ακυρωτικού αιτήματός τους ως προς το ύψος του προστίμου αφορούσαν, ο πρώτος, την

αναλογικότητα των προστίμων και το γεγονός ότι δεν λήφθηκε υπόψη η δομή της αγοράς, ο δεύτερος, τη φερομένη προσβολή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, ο τρίτος, το γεγονός ότι τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά δεν συνέβησαν ηθελημένα, ο τέταρτος, το ότι λήφθηκε υπόψη ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, ο πέμπτος, τη συνεργασία κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και, ο έκτος, την προβαλλόμενη ζημία που προκύπτει από την καθυστερημένη έκδοση της αποφάσεως εκ μέρους της Επιτροπής.

7 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεώς της, η British Sugar προβάλλει δύο λόγους αναιρέσεως. Ο πρώτος αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο που διέπραξε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων των επιδίκων συναντήσεων στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, και ο δεύτερος από εσφαλμένη εκτίμηση του Πρωτοδικείου της αναλογικότητας των προστίμων και της λήψεως υπόψη της δομής της αγοράς.

8 Ως προς τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, που αφορά τις εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο του τρίτου λόγου της κύριας αιτήσεως της οποίας είχε επιληφθεί, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκαν τα εξής:

«78 Κατά πάγια νομολογία, συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, ή εναρμονισμένη πρακτική, για να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών ή πραγματικών στοιχείων, να επιτρέπει να συναχθεί με αρκετή βεβαιότητα ότι μπορεί να ασκήσει επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών, κατά τρόπο που θα μπορούσε να βλάψει την επίτευξη των στόχων μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1969, 5/69, Völk, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 91, σκέψη 5, της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, van Landewick κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 207, σκέψη 171, και της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψη 143· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1997, T-213/95 και T-18/96, SCK και FNK κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1739, σκέψη 175, και της 8ης Οκτωβρίου 1996, T-24/93 έως T-26/93 και T-28/93, Compagnie maritime

belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1201, σκέψη 201). Κατά τον τρόπο αυτό, δεν απαιτείται η επικρινόμενη συμπεριφορά να επηρεάζει πράγματι αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αρκεί να αποδεικνύεται ότι η συμπεριφορά αυτή είναι ικανή να έχει τέτοιο αποτέλεσμα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Φεβρουαρίου 1995, T-29/92, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-289, σκέψη 235).

79 Εξάλλου, το γεγονός ότι μια σύμπραξη έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά τη διάθεση προϊόντων στο εμπόριο σ' ένα μόνον κράτος μέλος δεν αρκεί για να αποκλειστεί η δυνατότητα επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Επομένως, εφόσον πρόκειται για μια αγορά η οποία είναι ανοικτή στις εισαγωγές, τα μέλη μιας εθνικής συμπράξεως περί τιμών δεν μπορούν να διατηρήσουν το μερίδιό τους στην αγορά παρά μόνον εάν προστατεύονται κατά του ανταγωνισμού από το εξωτερικό (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1989, 246/86, Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2117, σκέψεις 33 και 34).

80 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι ανοικτή στις εισαγωγές, τούτο δε παρά το γεγονός ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση της αγοράς ζάχαρης και το κόστος μεταφοράς συμβάλλουν στο να καθιστούν δυσχερέστερες τις εισαγωγές.

81 Εξάλλου, από την [επίδικη] απόφαση και από το σύνολο του φακέλου της υποθέσεως προκύπτει ότι μια από τις σπουδαιότερες μέριμνες της British Sugar και της Tate & Lyle ήταν ο περιορισμός του επιπέδου εισαγωγών στο μέτρο που οι εισαγωγές αυτές δεν τους επέτρεπαν να διαθέσουν την παραγωγή τους στο εσωτερικό της εγχώριας αγοράς ([σημεία] 16 και 17 [των αιτιολογικών σκέψεων] της [επίδικης] αποφάσεως). Πράγματι, αφενός, η ίδια η British Sugar δήλωσε ότι είχε επίτηδες υιοθετήσει, κατά την περίοδο αναφοράς, πολιτική τιμών με σκοπό να εμποδίσει τις εισαγωγές, εφόσον η προτεραιότητά της ήταν η διάθεση του συνόλου των ποσοστώσεών της Α και Β στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας (δικόγραφο προσφυγής, σημεία 257 και 258). Αφετέρου, από το [σημείο] 17 [των αιτιολογικών σκέψεων] της [επίδικης] αποφάσεως προκύπτει ότι η Tate & Lyle είχε ενεργώς εφαρμόσει, κατά την περίοδο αναφοράς, πολιτική με σκοπό τη μείωση του κινδύνου αυξήσεως του επιπέδου εισαγωγών.

82 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν έκρινε εσφαλμένως ότι η επίδικη σύμπραξη, η οποία κάλυπτε το σύνολο σχεδόν της εθνικής επικράτειας και η οποία είχε τεθεί σε εφαρμογή από επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουσες το 90 % περίπου της οικείας αγοράς, ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

83 Η British Sugar προβάλλει ότι το δυνητικό αποτέλεσμα στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ κρατών μελών δεν ήταν αισθητό.

84 Συναφώς, η νομολογία έχει αναγνωρίσει ότι η Επιτροπή δεν έχει υποχρέωση να αποδείξει ότι συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική έχει αισθητή επιρροή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Συγκεκριμένα, το μόνο που απαιτεί το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης είναι οι συμφωνίες και οι εναρμονισμένες πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό να είναι ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών (απόφαση το Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 279).

85 Ενόψει των προεκτεθέντων, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι η επικρινόμενη σύμπραξη ήταν ικανή να ασκήσει επιρροή στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

86 Επομένως, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.»

9 Ως προς τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, που αφορά τις εκτιμήσεις του Πρωτοδικείου στο πλαίσιο του πρώτου λόγου του επικουρικού αιτήματος του οποίου είχε επιληφθεί, το Πρωτοδικείο έκρινε τα εξής:

«98 Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 [του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25)], η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει πρόστιμα 1 000 ευρώ τουλάχιστον και 1 εκατομμυρίου ευρώ το μέγιστον, το δε τελευταίο αυτό ποσό μπορεί να φθάσει το 10 % του πραγματοποιηθέντος κύκλου εργασιών κατά τη διάρκεια της προηγουμένης οικονομικής χρήσεως από κάθε μία από τις επιχειρήσεις που μετείχαν στην παράβαση. Για να καθοριστεί το ύψος του προστίμου εντός των ορίων αυτών, η εν λόγω διάταξη επιβάλλει να ληφθεί υπόψη η βαρύτητα και η διάρκεια της παραβάσεως.

99 Κατά πάγια νομολογία, το ύψος του προστίμου πρέπει να κλιμακώνεται σε συνάρτηση προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε η παράβαση και προς τη βαρύτητά της, η δε εκτίμηση της βαρύτητας της παραβάσεως, προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου, πρέπει να γίνεται λαμβανομένης υπόψη ιδίως της φύσεως των περιορισμών που επιβάλλονται στον ανταγωνισμό (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1994, T-77/92, Parker Pen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-549, σκέψη 92).

100 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι η εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, ή του άρθρου 86 της Συνθήκης, συνιστά ένα από τα μέσα που έχουν δοθεί στην Επιτροπή, για να μπορεί να εκπληρώνει την αποστολή επιβλέψεως, που της έχει ανατεθεί από το κοινοτικό δίκαιο. Η αποστολή αυτή περιλαμβάνει, βεβαίως, το έργο της διώξεως και καταστολής των ατομικών παραβάσεων, περιλαμβάνει όμως, επίσης, και το καθήκον ασκήσεως μιας γενικής πολιτικής με στόχο την εφαρμογή στον τομέα του ανταγωνισμού των αρχών που καθορίζονται στη Συνθήκη και τον προσανατολισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων προς αυτή την κατεύθυνση (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 105).

101 Επομένως, για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως προκειμένου να καθορίσει το ποσό του προστίμου, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τα συγκεκριμένα περιστατικά της υποθέσεως, αλλά και το πλαίσιο, εντός του οποίου τοποθετείται η παράβαση, πρέπει δε να μεριμνά

ώστε οι ενέργειές της να έχουν προληπτικό αποτέλεσμα κυρίως για τις μορφές παραβάσεων που είναι ιδιαίτερα επιβλαβείς για την πραγμάτωση των στόχων της Κοινότητας (προαναφερθείσα απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 106).

102 Όσον αφορά όμως την αναλογικότητα των επιβληθέντων προστίμων, οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις Τ-204/98 και Τ-207/98 ισχυρίζονται κατ' ουσίαν ότι ο δυσανάλογος χαρακτήρας των προστίμων είναι η συνέπεια του χαρακτηρισμού της παραβάσεως ως «σοβαρής». Συγκεκριμένα, η επιχειρηματολογία τους μπορεί να συνοψιστεί υπό την έννοια ότι, ενόψει των κατευθυντηρίων γραμμών, η σύμπραξή τους, μολονότι ήταν οριζόντιου τύπου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως «μη σοβαρή» λόγω του ότι δεν υπάρχουν στην αγορά ουσιώδη αποτελέσματα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό.

103 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση, αφενός, ότι η επικρινόμενη σύμπραξη πρέπει να θεωρηθεί ως οριζόντια, στο μέτρο που οι έμποροι μετείχαν σ' αυτή ως ανταγωνιστές των παραγωγών και, αφετέρου, η σύμπραξη αφορούσε τον καθορισμό των τιμών. Τέτοιου είδους σύμπραξη όμως θεωρήθηκε πάντοτε ως ιδιαίτερα επιζήμια και χαρακτηρίζεται ως «πολύ σοβαρή» στις κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, όπως η Επιτροπή τονίζει στα έγγραφά της, ο χαρακτηρισμός της εν λόγω συμπράξεως ως «σοβαρής», λόγω της περιορισμένης επιπτώσεώς τηςστην αγορά αντιπροσωπεύει ήδη έναν μετριοπαθέστερο χαρακτηρισμό σε σχέση με τα κριτήρια που συνήθως εφαρμόζονται κατά τον καθορισμό των προστίμων σε περίπτωση καρτέλ τιμών τα οποία έπρεπε να την οδηγήσουν στον χαρακτηρισμό της συμπράξεως ως πολύ σοβαρής.

104 Όσον αφορά την προβληθείσα από την British Sugar αιτίαση σχετικά με την αναλογικότητα της αυξήσεως του προστίμου σε σχέση με τη διάρκεια της παραβάσεως, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 15, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 17 προβλέπει ότι, «κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τη σοβαρότητα της παραβάσεως και η διάρκειά της». Επομένως, η διάρκεια της παραβάσεως συνιστά, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, ένα από τα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του ύψους της χρηματικής ποινής που πρέπει να επιβληθεί στις επιχειρήσεις που

διέπραξαν παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, T-43/90, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-441, σκέψη 154). Επομένως, ορθώς η Επιτροπή προέβη, κατά τον καθορισμό των επιβληθέντων προστίμων, στην εκτίμηση της διάρκειας της παραβάσεως.

105 Στην εκτίμηση αυτή, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι βρισκόταν ενώπιον παραβάσεως μέτριας διάρκειας και, συνεπώς, προσαύξησε περίπου κατά 40 % το ποσό που ελήφθη υπόψη σε σχέση με τη βαρύτητα της παραβάσεως. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εφαρμόζει προς τούτο κάποιο συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59, και της 14ης Μαΐου 1998, T-352/94, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1989, σκέψη 268, που επιβεβαιώθηκε κατ' αναίρεση με την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-283/98 P, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9855, σκέψη 45).

106 Ωστόσο, στον κοινοτικό δικαστή εναπόκειται ο έλεγχος της αναλογικότητας του ποσού του επιβληθέντος προστίμου σε σχέση με τη διάρκεια και τα άλλα στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως (βλ., συναφώς, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689, σκέψη 127). Συναφώς, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή η άποψη της British Sugar ότι η Επιτροπή μπορούσε να προβεί σε προσαύξηση του προστίμου ανάλογα με τη διάρκεια της παραβάσεως μόνον αν, και στο μέτρο που, υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της διάρκειας και της σημαντικής ζημίας που προκλήθηκε στους κοινοτικούς στόχους των κανόνων ανταγωνισμού, σχέση η οποία αποκλείεται αν η παράβαση δεν είχε συνέπειες στην αγορά. Αντιθέτως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η επίπτωση της διάρκειας της παραβάσεως στον υπολογισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να εκτιμάται επίσης σε σχέση με τα άλλα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την εν λόγω παράβαση (βλ., συναφώς, την προαναφερθείσα απόφαση Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, σκέψη 178). Πρέπει να θεωρηθεί ότι, εν προκειμένω, η προσαύξηση 40 % που εφάρμοσε η Επιτροπή στο υπολογισθέν ποσό σε σχέση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως δεν είναι δυσανάλογη.

107 Το επιχείρημα της British Sugar ότι η έννοια των επιβαρυντικών περιστάσεων που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές αντίκειται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, στερείται επίσης κάθε ερείσματος.

108 Πρώτον, πρέπει να εξεταστούν οι κρίσιμες για την υπόθεση διατάξεις των κατευθυντηρίων γραμμών. Το σημείο 1 Α ορίζει ότι «για να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παραβάσεως, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατόν να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς». Το σημείο 2, με τον τίτλο επιβαρυντικές περιστάσεις, περιλαμβάνει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των περιστάσεων που μπορούν να οδηγήσουν σε προσαύξηση του βασικού ποσού υπολογιζομένου ανάλογα με τη βαρύτητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, όπως η υποτροπή, η άρνηση συνεργασίας, η προτροπή για την παράβαση, η επιβολή αντιποίνων και η αναγκαιότητα να ληφθεί υπόψη το ύψος του αθέμιτου οφέλους που προσκομίστηκε χάρη στην παράβαση.

109 Από τις προαναφερθείσες όμως ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η αξιολόγηση της βαρύτητας της παραβάσεως πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Σε ένα πρώτο στάδιο, η βαρύτητα εκτιμάται μόνο σε σχέση με τα χαρακτηριστικά στοιχεία της παραβάσεως όπως η φύση της παραβάσεως και η επίπτωσή της στην αγορά και, σε ένα δεύτερο στάδιο, η αξιολόγηση της παραβάσεως διαμορφώνεται σε σχέση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν την εν λόγω επιχείρηση, πράγμα το οποίο οδηγεί εξάλλου την Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις ενδεχόμενες επιβαρυντικές περιστάσεις αλλά, ενδεχομένως, και τις ελαφρυντικές περιστάσεις (βλ. σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών). Το διάβημα αυτό, όχι μόνο δεν αντίκειται στο γράμμα και στο πνεύμα του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 αλλά επιτρέπει, στο πλαίσιο ιδίως των παραβάσεων, τις οποίες έχουν διαπράξει διάφορες επιχειρήσεις, να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως ο διαφορετικός ρόλος κάθε επιχειρήσεως και η συμπεριφορά της έναντι της Επιτροπής κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

110 Δεύτερον, όσον αφορά την αναλογικότητα της προσαυξήσεως που εφαρμόστηκε στο επιβληθέν στην British Sugar πρόστιμο σε σχέση με τις επιβαρυντικές περιστάσεις, διαπιστώνεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των

περιστάσεων που προέβαλε η Επιτροπή στα σημεία 207 έως 209 της [επίδικης] αποφάσεως, προσαύξηση 75 % δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη.

[...]

112 Το επιχείρημα που προέβαλε η British Sugar και η Tate & Lyle όσον αφορά τον φερόμενο ως δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου πρέπει επομένως να απορριφθεί.

113 Όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με το ότι δεν ελήφθη υπόψη η δομή της οικείας αγοράς, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση [της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73 έως 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73,] Suiker Unie [κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, σκέψεις 615 έως 619,] θεωρεί ότι το κανονιστικό και οικονομικό πλαίσιο στην αγορά ζάχαρης μπορεί να δικαιολογήσει λιγότερο αυστηρή αντιμετώπιση των ενδεχομένως αντιθέτων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών. Ωστόσο, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε ότι οι συμπράξεις που αποτελούν το αντικείμενο της αποφάσεως Suiker Unie δεν αφορούν αύξηση των τιμών αλλά τον επιμερισμό των αγορών βάσει ορισμένων ποσοστώσεων. Περαιτέρω, το ίδιο το Δικαστήριο στην απόφαση Suiker Unie τόνισε ότι, σε περίπτωση συμπράξεως σχετικά με τον καθορισμό τιμών, θα είχε κρίνει άλλως. Το Δικαστήριο προσθέτει συναφώς ότι «η ζημία που μπορούσε να επιφέρει η επιτιμώμενη συμπεριφορά στις βιομηχανίες επεξεργασίας ή στους καταναλωτές ήταν περιορισμένη, δεδομένου ότι η ίδια η Επιτροπή δεν κατηγόρησε τις ενδιαφερόμενες ότι προέβησαν κατά τρόπο εναρμονισμένο ή καταχρηστικό στο ύψος των τιμών, τα δε εμπόδια που επιβλήθηκαν στην ελεύθερη εκλογή του προμηθευτή χάρη στην κατάτμηση των αγορών, μολονότι είναι αξιοκατάκριτη, βαρύνει λιγότερο όταν πρόκειται για προϊόν πολύ ομοιογενές, όπως είναι η ζάχαρη» (σκέψη 621). Εφόσον στην παρούσα υπόθεση πρόκειται ακριβώς για σύμπραξη σχετικά με τον καθορισμό τιμών, η Επιτροπή δικαίως δεν συντάχθηκε με τις κρίσεις της αποφάσεως Suiker Unie.

114 Επομένως, συνάγεται ότι και η αιτίαση που αφορά το ότι δεν ελήφθη υπόψη η δομή της αγοράς, εντός της οποίας εμπίπτουν οι παραβάσεις, πρέπει να απορριφθεί.

115 Συνεπώς, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.»

Η αίτηση αναιρέσεως

10 Η British Sugar ζητεί από το Δικαστήριο:

— να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— να ακυρώσει την επίδικη απόφαση εν όλω, ή, επικουρικώς, εν μέρει·

έτι επικουρικότερον:

— να ακυρώσει τα άρθρα 3 και 4 της επίδικης αποφάσεως ή να μειώσει το πρόστιμο, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η British Sugar στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως και της διαδικασίας στην υπόθεση Τ-204/98, περιλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

11 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη εν μέρει και ως αβάσιμη κατά τα λοιπά ή, επικουρικώς, ως πλήρως αβάσιμη, και

— να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής για την παρούσα αίτηση αναιρέσεως.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

Επί του λόγου σχετικά με τις επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών

Επιχειρήματα των διαδίκων

12 Η British Sugar υποστηρίζει κατ' αρχάς ότι κανένα από τα γεγονότα ή περιστατικά που αναφέρει το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 80 και 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν επαρκεί από νομικής απόψεως ώστε να συνεπιφέρει τις έννομες συνέπειες που δέχτηκε το Πρωτοδικείο.

13 Συναφώς, η British Sugar υποστηρίζει ότι η θέση σε εφαρμογή συμπράξεως στο σύνολο ή σε μεγάλο μέρος της επικράτειας κράτους μέλους δεν στοιχειοθετεί καθαυτή επιρροή στο ενδοκοινοτικό εμπόριο (βλ. την απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-215/96 και C-216/96, Bagnasco κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. I-135). Πράγματι, απαιτείται να αποδειχθεί ότι η ίδια η σύμπραξη είχε, ή μπορούσε να έχει, συνέπειες στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

14 Πάντως, τα μνημονευθέντα από το Πρωτοδικείο πραγματικά περιστατικά στις σκέψεις 80 και 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν αποδεικνύουν ότι η σύμπραξη μπορούσε να έχει επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Τα περιστατικά αυτά μπορεί το πολύ να αποδεικνύουν ότι συνέτρεχαν άλλα γεγονότα ή περιστάσεις κατά την εν λόγω περίοδο, ανεξάρτητα της συμπράξεως, τα οποία μπορούσαν να έχουν τέτοιες επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

15 Το πρώτο γεγονός στο οποίο στηρίχθηκε το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καταδεικνύει μόνον ότι η εισαγωγή ποσότητας ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία έγινε κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

16 Όσον αφορά το δεύτερο γεγονός, η British Sugar παρατηρεί ότι είναι ακριβές ότι μία από τις σπουδαιότερες μέριμνες της Tate & Lyle και της ιδίας ήταν ο περιορισμός του επιπέδου εισαγωγών στο μέτρο που οι εισαγωγές αυτές δεν τους επέτρεπαν να διαθέσουν την παραγωγή τους στο εσωτερικό της εγχώριας αγοράς (σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως). Πάντως, ο περιορισμός αυτός δικαιολογούνταν για λόγους που αφορούσαν κάθε διάδικο.

17 Όσον αφορά το τρίτο γεγονός στο οποίο στηρίζεται το Πρωτοδικείο στη δεύτερη πρόταση της σκέψης 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δέχθηκε προφανώς, σύμφωνα με τη British Sugar, ότι η πολιτική της περί τιμών συνίστατο στην υιοθέτηση τιμών σε επίπεδο όπου η αποδοτικότητα των πωλήσεων ζάχαρης στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορούσε να ελκύσει καμία εισαγωγή. Η πολιτική αυτή δεν έχει παρ' όλ' αυτά καμία σχέση με τη συμφωνία ή την εναρμονισμένη πρακτική.

18 Όσον αφορά τον τέταρτο λόγο επί του οποίου στηρίζεται το Πρωτοδικείο, στην τρίτη πρόταση της σκέψεως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η British Sugar ισχυρίζεται ότι η πολιτική της Tate & Lyle είναι μονομερής και δεν έχει καμία σχέση με τη συμφωνία ή την εναρμονισμένη πρακτική.

19 Στη συνέχεια, η British Sugar υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο απορρίπτει προφανώς το επιχείρημά της ότι πρέπει να αποδειχθεί ότι το προβαλλόμενο δυνητικό αποτέλεσμα στα ρεύματα του εμπορίου είναι αισθητό. Πάντως, από τη νομολογία προκύπτει ότι, για να εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 85 της Συνθήκης, το προβαλλόμενο δυνητικό αποτέλεσμα στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει να είναι αισθητό (βλ. αποφάσεις της 25ης Νοεμβρίου 1971, 22/71, Béguelin, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 1001· προαναφερθείσα απόφαση Bagnasco κ.λπ., και απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3141).

20 Τέλος, η British Sugar ισχυρίζεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ της βιομηχανικής ζάχαρης και της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης, μολονότι στα δύο αυτά είδη ζάχαρης τυγχάνουν εφαρμογής πολύ διαφορετικά στοιχεία. Αντίθετα προς τη βιομηχανική ζάχαρη, δεν υπήρξε, και δεν υπάρχει, θεωρητικώς κανένα εμπόριο λιανικής πωλήσεως συσκευασμένης ζάχαρης, λόγω του υψηλού κόστους παραδόσεως, των γλωσσών και των εθνικών διαφορών ως προς το μέγεθος και το βάρος των πακέτων.

21 Η Επιτροπή ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι μια συμφωνία πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου της και του ότι τα ζητήματα που δεν αφορούν τη συμφωνία μπορούν επομένως να είναι σαφώς σημαντικά.

22 Στη συνέχεια, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το τεκμήριο του επηρεασμού του ενδοκοινοτικού εμπορίου αναγνωρίζεται στο κοινοτικό δίκαιο όταν η σύμπραξη εκτείνεται στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Ιουνίου 1998, C-35/96, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1998, σ. I-3851, σκέψη 48).

23 Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή θεωρεί ότι επαρκώς στηρίζουν τις έννομες συνέπειες που έκρινε το Πρωτοδικείο, σύμφωνα με τις οποίες η επίδικη συμφωνία μπορεί να επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Η Επιτροπή υπενθυμίζει συναφώς ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι ο επηρεασμός του

ενδοκοινοτικού εμπορίου προκύπτει εν γένει από τη συνδρομή πολλών παραγόντων, οι οποίοι, λαμβανόμενοι μεμονωμένα, δεν θα ήσαν κατ' ανάγκη αποφασιστικοί (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Bagnasco κ.λπ., σκέψη 47). Το συμπέρασμα στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στηρίζεται σε εκτίμηση του συνόλου των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στις σκέψεις 80 και 81 της εν λόγω αποφάσεως. Επομένως, τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν πρέπει να εξεταστούν μεμονωμένα.

24 Όσον αφορά την πολιτική καθορισμού τιμών της British Sugar, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η British Sugar υιοθέτησε μονομερώς πολιτική καθορισμού τιμών με σκοπό να εμποδίσει αποδοτικές εισαγωγές, εφόσον συνήψε συμφωνία με τους άλλους συμμετέχοντες που αντιπροσωπεύουν το 90 % σχεδόν της ζάχαρης που παραδίδεται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου.

25 Όσον αφορά το επιχείρημα της British Sugar ότι πρέπει να είναι αισθητή η δυνητική επιρροή στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η British Sugar ερμήνευσε εσφαλμένα την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Πράγματι, στη σκέψη 78 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, δεν απαιτείται να θίγεται πράγματι το ενδοκοινοτικό εμπόριο, αλλά απλώς ότι η συμφωνία μπορεί να έχει αισθητή επιρροή. Κάθε μεταγενέστερη αναφορά επιρροής στο ενδοκοινοτικό εμπόριο που περιλαμβάνεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να νοηθεί ότι παραπέμπει στο κριτήριο αυτό.

26 Τέλος, ως προς το επιχείρημα της British Sugar που αντλείται από τη διάκριση μεταξύ βιομηχανικής ζάχαρης και λιανικής πωλήσεως ζάχαρης, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στο σημείο 59 των αιτιολογικών σκέψεων, η επίδικη απόφαση καθορίζει την αγορά του επίδικου προϊόντος ως την αγορά της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης και ότι η απόφαση αυτή δέχεται την προβληθείσα από την British Sugar διάκριση μόνον βάσει των επιμέρους αγορών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

27 Ορθώς το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, στη σκέψη 78 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, ή εναρμονισμένη πρακτική, για να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών ή πραγματικών στοιχείων, να επιτρέπει να συναχθεί με αρκετή βεβαιότητα ότι μπορεί να ασκήσει επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών, κατά τρόπο που θα μπορούσε να βλάψει την επίτευξη των στόχων μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 22). Έτσι, ο επηρεασμός του ενδοκοινοτικού εμπορίου προκύπτει εν γένει από τη συνδρομή πολλών παραγόντων, οι οποίοι, λαμβανόμενοι μεμονωμένα, δεν θα ήσαν κατ' ανάγκη αποφασιστικοί (βλ. αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-250/92, DLG, Συλλογή 1994, σ. I-5641, σκέψη 54, και Bagnasco κ.λπ., προπαρατεθείσα, σκέψη 47).

28 Περαιτέρω, όπως υπενθύμισε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το γεγονός ότι μια σύμπραξη έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά τη διάθεση προϊόντων στο εμπόριο σ' ένα μόνον κράτος μέλος δεν αρκεί για να αποκλειστεί η δυνατότητα επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Επομένως, εφόσον πρόκειται για μια αγορά η οποία είναι ανοικτή στις εισαγωγές, τα μέλη μιας εθνικής συμπράξεως περί τιμών δεν μπορούν να διατηρήσουν το μερίδιό τους στην αγορά παρά μόνον εάν προστατεύονται κατά του ανταγωνισμού από το εξωτερικό (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα απόφαση Belasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 33 και 34).

29 Πάντως, από τη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι δεν αμφισβητείται ότι η αγορά ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία είναι ανοιχτή στις εισαγωγές. Στη συνέχεια, συνομολογείται ότι, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων περί των τιμών της βιομηχανικής ζάχαρης, η British Sugar έδινε πληροφορίες σε όλους τους μετέχοντες όσον αφορά τις μελλοντικές τιμές και η ίδια και η Tate & Lyle συναντήθηκαν πλειστάκις για να συζητήσουν τις τιμές της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης. Εξάλλου, η British Sugar δεν αμφισβητεί τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου, στη σκέψη 53 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι οι συναντήσεις αυτές είχαν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού μέσω του συντονισμού των

πολιτικών καθορισμού τιμών. Τέλος, η ίδια η British Sugar αναγνωρίζει, αφενός, ότι είχε αρχηγική θέση σε θέματα καθορισμού τιμών και, αφετέρου, ότι καθόρισε τις τιμές της, και επομένως τις τιμές της αγοράς, με αναφορά στην τιμή κάτω ακριβώς από την οποία καμία εισαγωγή δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί αποδοτικά. Το γεγονός ότι ο περιορισμός των εισαγωγών των άλλων κρατών μελών ήταν μία από τις σπουδαιότερες μέριμνες της British Sugar και της Tate & Lyle προκύπτει από τα σημεία 16 και 17 των αιτιολογικών σκέψεων της επίδικης αποφάσεως, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε καμία νομική πλάνη κρίνοντας, στη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι η επίδικη σύμπραξη μπορούσε να ασκήσει επιρροή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

31 Το επιχείρημα της British Sugar ότι το Πρωτοδικείο δεν έκανε δεκτό το γεγονός ότι η Επιτροπή υποχρεούνταν να αποδείξει ότι είναι αισθητή η δυνητική επιρροή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, το Πρωτοδικείο επισήμανε, στη σκέψη 78 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι πρέπει να αποδεικνύεται ότι η επικρινόμενη συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών αισθητώς. Στη σκέψη 84 της εν λόγω αποφάσεως, το Πρωτοδικείο απλώς υπενθυμίζει στη νομολογία του ότι η Επιτροπή δεν έχει υποχρέωση να αποδείξει ότι μια σύμπραξη έχει πράγματι αισθητή επιρροή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά αρκεί να αποδείξει ότι η σύμπραξη είναι ικανή να επηρεάσει το εμπόριο αυτό.

32 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της British Sugar που αντλείται από το γεγονός ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν προβαίνει σε καμία διάκριση μεταξύ βιομηχανικής ζάχαρης και λιανικής πωλήσεως ζάχαρης κατά την εξέταση της επιρροής της συμπράξεως στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και της συνακόλουθης ελλείψεως ορθής αναλύσεως της επιρροής της συμπράξεως στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών στην αγορά λιανικής πωλήσεως της ζάχαρης, διαπιστώνεται, αφενός, ότι, όπως επισήμανε η Επιτροπή, η επίδικη απόφαση, στο σημείο 59 των αιτιολογικών σκέψεων, καθορίζει την αγορά των επίδικων προϊόντων ως την αγορά της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, η δε αγορά λιανικής πωλήσεως της ζάχαρης και της βιομηχανικής ζάχαρης θεωρούνται ως δύο επιμέρους αγορές. Αφετέρου, η Επιτροπή εκτίμησε την

επιρροή της συμπράξεως στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών κατ' αρχάς στην αγορά της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης, στα σημεία 159 έως 161 των αιτιολογικών σκέψεων της επίδικης αποφάσεως, και συνέχεια στις δύο επιμέρους αγορές, στα σημεία 163 έως 168 των αιτιολογικών σκέψεων της ιδίας αυτής αποφάσεως, αφού επισήμανε στο σημείο 162 των αιτιολογικών σκέψεων της αποφάσεως αυτής ότι, όσον αφορά τη βιομηχανική ζάχαρη και την αγορά της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης, υπήρχαν και άλλα πραγματικά στοιχεία βάσει των οποίων μπορούσε να συναχθεί ότι η σύμπραξη μπορούσε να έχει αισθητή επιρροή στο εμπόριο αυτό.

33 Εφόσον η British Sugar δεν προέβαλε στην ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή της κανέναν λόγο αντλούμενο από τον μη σύννομο καθορισμό της αγοράς εκ μέρους της Επιτροπής ούτε, πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση της Επιτροπής για την επιμέρους αγορά της λιανικής πωλήσεως ζάχαρης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το παρόν επιχείρημα στηρίζεται σε νέα στοιχεία τα οποία δεν υποβλήθηκαν πρωτοδίκως. Δυνάμει του άρθρου 113, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, είναι συνεπώς απαράδεκτα στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως αναιρέσεως (βλ. απόφαση της 17ης Μαΐου 2001, C-450/98 P, IECC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-3947, σκέψη 36).

34 Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος. Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του λόγου αναιρέσεως ως προς την αναλογικότητα του προστίμου σε σχέση με τον συνυπολογισμό της δομής της αγοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Προκαταρκτικώς, η British Sugar υπενθυμίζει ότι εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να εξακριβώσει αν το ποσό του επιβληθέντος προστίμου είναι ανάλογο με τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παραβάσεως (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689) και, συγκεκριμένα, να εκτιμήσει την παράβαση αυτή σε σχέση με τις περιστάσεις που επικαλείται ο προσφεύγων (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1996, C-333/94 P, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-5951). Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο δεν εκπλήρωσε ορθώς το καθήκον αυτό.

36 Συναφώς, η British Sugar ισχυρίζεται, στο πρώτο σκέλος αυτού του λόγου αναιρέσεως, ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε επαρκώς υπόψη το γεγονός ότι η σύμπραξη δεν είχε καμία πραγματική επίπτωση στις τιμές, στον ανταγωνισμό ή στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Πάντως, το γεγονός ότι οι συνέπειες μιας συμφωνίας περιορίζονται ή, όπως εν προκειμένω, δεν υφίστανται πρέπει να έχει μείζονα σημασία στην εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, όπως προκύπτει από το πρώτο και δεύτερο εδάφιο του σημείου 1, Α, των κατευθυντηρίων γραμμών.

37 Πράγματι, περιορισμός στον ανταγωνισμό, αν και οριζόντιος, ο οποίος δεν είχε πραγματική επίπτωση στον ανταγωνισμό ή στις τιμές, δεν είχε επιπτώσεις στο διακρατικό εμπόριο, δεν είχε συνέπειες καθορισμού τιμών, οι οποίες χρεώθηκαν σε συγκεκριμένους πελάτες, ούτε καθορισμού ελάχιστης τιμής και περιορίστηκε σε ένα μέρος του εδάφους κράτους μέλους, πρέπει να θεωρηθεί ως «ελαφρά» και όχι «σοβαρή» παράβαση.

38 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν η φερομένη παράβαση πρέπει να καταταγεί στην κατηγορία των «σοβαρών παραβάσεων», πρέπει να καταταγεί στην κατώτατη κλίμακά τους. Πάντως, μεταξύ του 1 εκατομμυρίου και 20 εκατομμυρίων ECU, η Επιτροπή καθόρισε σε 18 εκατομμύρια ECU το βασικό πρόστιμο λόγω της σοβαρότητας της παραβάσεως.

39 Συναφώς, τόσο η Επιτροπή, καθορίζοντας το επίπεδο του βασικού ποσού του προστίμου στο ποσό αυτό με την επίδικη απόφαση, όσο και το Πρωτοδικείο επιβεβαιώνοντας αυτή την πτυχή της επίδικης αποφάσεως, παρέλειψαν να λάβουν προσηκόντως υπόψη το γεγονός ότι η προβαλλόμενη παράβαση δεν άσκησε επιρροή στον ανταγωνισμό, πράγμα το οποίο αντίκειται στο τέταρτο και στο έκτο εδάφιο του σημείου 1, Α, των κατευθυντηρίων γραμμών.

40 Το δυσανάλογο επίπεδο του βασικού προστίμου των 18 εκατομμυρίων ECU προκύπτει ολοφάνερα από σύγκριση με άλλες αποφάσεις της Επιτροπής με τις

οποίες οι παραβάσεις κατετάγησαν επίσης στην κατηγορία των «σοβαρών παραβάσεων».

41 Εξάλλου, η British Sugar υποστηρίζει ότι, καθορίζοντας το ποσό ή την προσαύξηση σχετικά με τη διάρκεια της παραβάσεως κατά τον υπολογισμό το ποσού του προστίμου, η Επιτροπή και το Πρωτοδικείο έπρεπε επίσης να λάβουν υπόψη ότι δεν υπήρχε καμία επιζήμια συνέπεια για τους καταναλωτές, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο του σημείου 1, Β, των κατευθυντηρίων γραμμών.

42 Τέλος, η British Sugar παρατηρεί ότι, εφόσον δεν υπάρχει σχεδόν κανένα από τα στοιχεία που έχουν κριθεί κρίσιμα σε αποφάσεις όπως η επίδικη απόφαση, προσαύξηση κατά 75 % του προστίμου για επιβαρυντικές περιστάσεις είναι υπερβολική και παράνομη.

43 Στο δεύτερο σκέλος αυτού του λόγου αναιρέσεως, η British Sugar υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τη δομή της κρίσιμης για την υπόθεση αγοράς. Η British Sugar υποστηρίζει ότι η δομή αυτή εξηγεί τον λόγο για τον οποίο η οικεία παράβαση δεν είχε, και δεν ήταν ικανή να έχει, επίδραση στις τιμές, στον ανταγωνισμό ή στο εμπόριο και επικαλείται προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού την προαναφερθείσα απόφαση Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψεις 615 έως 617).

44 Συναφώς, η British Sugar επισημαίνει ότι η ερμηνεία της προαναφερθείσας αποφάσεως Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, εκ μέρους του Πρωτοδικείου, στη σκέψη 113 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είναι εσφαλμένη. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν ανέφερε ότι, στην περίπτωση συμπράξεως σε θέματα τιμών, θα είχε καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τα συμπεράσματά του θα ήταν διαφορετικά αν η σύμπραξη είχε προκαλέσει ζημία σε χρήστες ή καταναλωτές λόγω της «κατά τρόπο εναρμονισμένο ή καταχρηστικό υψώσεως των τιμών» (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 619 έως 621). Πάντως, εν προκειμένω, δεν αποδείχθηκε ούτε ότι προέκυψε από τη συμφωνία ή την εναρμονισμένη πρακτική πραγματική αύξηση των εφαρμοζομένων τιμών, ούτε ότι προκλήθηκε πραγματική ζημία σε χρήστες ή καταναλωτές.

45 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απαράδεκτος διότι αντιστοιχεί σε αίτημα με σκοπό να υποκαταστήσει το Δικαστήριο, για λόγους επιεικείας, την κρίση του στην κρίση του Πρωτοδικείου όσον αφορά το ύψος του προστίμου (βλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 129) και, εν πάση περιπτώσει, στο μέτρο που εκκινεί από την υποθετική περίπτωση ότι το Δικαστήριο μπορεί να προβεί σε γενική εκ νέου εξέταση του προστίμου για λόγους αναλογικότητας.

46 Ως προς το επιχείρημα της British Sugar που αντλείται από τη δομή της επίδικης αγοράς, η Επιτροπή θεωρεί ότι, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 113 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η θέση της British Sugar δεν μπορεί να συγκριθεί με τη θέση των διαδίκων στην εν λόγω απόφαση. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το Δικαστήριο επισήμανε σαφώς ότι θα είχε διαφορετική άποψη για το εν λόγω ζήτημα αν η συμφωνία αφορούσε σύμπραξη επί των τιμών. Πάντως, η εν προκειμένω επίδικη συμφωνία είναι συμφωνία «για την αύξηση του επιπέδου των τιμών της λευκής κρυσταλλικής ζάχαρης στη Μεγάλη Βρετανία και για μη αύξηση των μεριδίων αγοράς με μείωση των τιμών».

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

47 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το Πρωτοδικείο είναι το μόνο αρμόδιο να ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εκτίμησε σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τη σοβαρότητα των παράνομων συμπεριφορών. Στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως, ο έλεγχος του Δικαστηρίου έχει ως σκοπό, αφενός, να εξετάζει σε ποιο μέτρο το Πρωτοδικείο έλαβε υπόψη, κατά τρόπο νομικώς ορθό, όλους τους ουσιώδεις παράγοντες για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς υπό το φως των άρθρων 85 της Συνθήκης και 15 του κανονισμού 17 και, αφετέρου, να εξακριβώσει αν το Πρωτοδικείο απάντησε επαρκώς κατά νόμο στο σύνολο των επιχειρημάτων που προέβαλε η αναιρεσείουσα όσον αφορά την ακύρωση ή τη μείωση του προστίμου (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, σκέψη 128).

48 Όσον αφορά τον φερόμενο δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι δεν απόκειται στο Δικαστήριο, όταν αποφαίνεται επί νομικών ζητημάτων στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, να υποκαθιστά, για λόγους επιείκειας, την κρίση του στην κρίση του Πρωτοδικείου αποφαινομένου, κατά πλήρη δικαιοδοσία, επί του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις οι οποίες παραβιάζουν το κοινοτικό δίκαιο (αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 1997, C-219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-4411, σκέψη 31, και Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 129).

49 Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να κριθεί απαράδεκτος καθόσον έχει ως αντικείμενο την εκ νέου γενική εξέταση των προστίμων (βλ. απόφαση Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 129).

50 Κατά τα λοιπά, όπως διαπίστωσε η γενική εισαγγελέας στην παράγραφο 50 των προτάσεών της, η British Sugar δεν παρέσχε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη, κατά τρόπο ορθό από νομικής απόψεως, όλα τα ουσιώδη στοιχεία για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της προσαπτομένης συμπεριφοράς εν όψει των άρθρων 85 της Συνθήκης και 15 του κανονισμού 17. Συναφώς, αρκεί η παρατήρηση ότι, στη σκέψη 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο, αφού διαπίστωσε ότι η επικρινόμενη σύμπραξη πρέπει να θεωρηθεί ως οριζόντια και αφορά τον καθορισμό των τιμών, διευκρίνισε ότι η σύμπραξη αυτή θεωρήθηκε πάντοτε ως ιδιαίτερα επιζήμια και χαρακτηρίζεται ως «πολύ σοβαρή» στις κατευθυντήριες γραμμές.

51 Η British Sugar δεν προέβαλε ούτε ότι το Πρωτοδικείο δεν απάντησε επαρκώς από νομικής απόψεως σε όλα τα επιχειρήματά της με σκοπό την κατάργηση ή μείωση του προστίμου. Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο απάντησε, στις σκέψεις 101 έως 103, στο επιχείρημα σχετικά με τον χαρακτηρισμό της συμπράξεως ως φερομένης ελαφράς παραβάσεως, στις σκέψεις 104 έως 106, στο επιχείρημα

σχετικά με τη διάρκεια της παραβάσεως, στις σκέψεις 107 έως 110, στο επιχείρημα σχετικά με τις επιβαρυντικές περιστάσεις, και στη σκέψη 113 στο επιχείρημα σχετικά με τη δομή της οικείας αγοράς.

52 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η British Sugar, το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 113 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ερμήνευσε ορθώς τις σκέψεις 619 έως 621 της προαναφερθείσας αποφάσεως Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, διαπιστώνοντας ότι το ίδιο το Δικαστήριο τόνισε ότι, σε περίπτωση συμπράξεως επί των τιμών, η κρίση του θα ήταν διαφορετική.

53 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί, εν μέρει ως απαράδεκτος και εν μέρει ως αβάσιμος.

54 Επειδή η αναιρεσείουσα ηττήθηκε ως προς όλους τους λόγους αναιρέσεως, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στη διαδικασία της αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα

του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της αναιρεσείουσας και η αναιρεσείουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

2) **Καταδικάζει την British Sugar plc στα δικαστικά έξοδα.**

Jann Timmermans von Bahr

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Απριλίου 2004.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

V. Skouris